

RIKTLINJER FÖR TJÄNSTEN JOURHAVANDE PRÄST

Dessa riktlinjer gäller för tjänsten jourhavande präst - telefon, chatt eller digitalt brev -. Svenska kyrkan är huvudman för verksamheten i vilken Svenska kyrkans stift samverkar. Tjänsten jourhavande präst tillhandhålls av Svenska kyrkan som en samhällstjänst och är öppen för alla. Tjänsten nås via 112 och via internet. På www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprast kan man chatta eller skriva digitalt brev till jourhavande präst. Tjänsten erbjuder akut själavård, kris- och samtalsstöd.

Det själavårdsrum som är jourhavande prästs delas av många präster och är en del av Svenska kyrkans själavård. Då detta själavårdsrum finns i en samhällelig kontext krävs stor varsamhet och gott omdöme av de tjänstgörande prästerna. Både lojalitet med Svenska kyrkan och en inkluderande och öppen hållning för alla människor som söker jourhavande präst, oavsett vilken tro och livsåskådning de har, är nödvändig.

Uppdragets ursprung

Med annonsen ”Innan ni begår självmord, ring...” startade tjänsten ”jourhavande präst”. Annonsen var införd i Öresundsposten 7 februari 1956. Även om tjänstens uppdrag har utvidgats sedan starten är fokus fortfarande suicidprevention och kris.

Uppdragets avgränsning

Jourhavande präst på telefon erbjuder akut själavård, kris- och stödsamtal över 112. Jourhavande präst erbjuder också själavård och stöd via chatt och digitalt brev. Tjänsten jourhavande präst tillhandhålls av Svenska kyrkan som en samhällstjänst och är öppen för alla. Syftet med tjänsten jourhavande präst är inte evangelisation. För evangelisation och medlemsrekrytering har Svenska kyrkan andra sammanhang och andra kanaler.

Jourhavande präst har absolut tystnadsplikt. Prästens absoluta tystnadsplikt är reglerad i Kyrkoordning för Svenska kyrkan, 31 kap, 9 §.

Den tjänstgörande prästen svarar ”*jourhavande präst*” när ett samtal besvaras i telefon. Också i chatt och digitalt brev använder prästen ”*jourhavande präst*” om chatt eller brev inleds eller avslutas med en hälsning.

Jourhavande präst kan under samtalet och i chatten erbjuda lyssnande, närvaro och samtal om tro och liv. Om det initieras av konfidenten kan jourhavande präst läsa eller på annat sätt hänvisa till bibelord, erbjuda förbön och bön. Samtalet ska präglas av öppenhet och lyhördhet med fokus på konfidentens situation. I brev möter jourhavande präst konfidenten på ett varsamt och empatiskt

sätt så att svaret är respektfullt. Att prästen efter avslutat samtal eller chatt kan fortsätta att bära människor i egen bön är självklart.

Att möta människors önskningar om förbön på ett självvårdande sätt är lika viktigt som att avstå från förbön om det inte klart framkommit under samtalet att konfidenten önskar förbön.

Jourhavande präst vidtar **inga** åtgärder under eller efter samtal med undantag för förbön. Jourhavande präst ringer inte upp och tar inte heller kontakt med en konfident på något annat sätt. Jourhavande präst förmedlar inte kontakt med någon annan på konfidentens vägnar. Jourhavande präst får inte heller administrera akut hjälp åt konfidenten. Jourhavande präst rycker inte ut på ett akut hembesök. Uppdraget är att finnas på plats vid telefon eller vid dator för att antingen ta emot samtal via 112, chatta under de timmar som jourpasset pågår eller besvara brev under det dygn man ansvarar för att besvara brev som kommit till jourhavande prästs brevlåda.

Jourhavande präst erbjuder inte psykoterapi. Det är inte behandling eller en samtalsserie som erbjuds. Man bokar inte in ett nytt samtal till nästa gång man tjänstgör i jouden. Det som erbjuds är samtalet här och nu och med fokus på en akut situation. Återkommande samtalsserier kan konfidenten dagtid boka hos församlingspräst eller församlingsdiakon. I chatt och brev möter prästen konfidenten i det som är konfidentens fokus i stunden.

Jourhavande präst erbjuder inte åsiktsdiskussioner och diskuterar t ex inte tidningsartiklar. Tidningsartiklar och åsikter kan dagtid diskuteras med en församlingspräst. Det samtalet ska **inte** föras över 112 under natten.

Samtal som är uttryck för intolerans, t ex homofobi och rasism, har inte någon plats i jouden. De samtalen blir ofta konfrontativa och när inget möte kommer till stånd blir samtalen meningslösa.

Jourhavande präst erbjuder inte sex-samtal. Om sådana samtal kommer skall de avslutas. Samtal om sexuell problematik är dock möjligt.

Om prästen under ett samtal blir utsatt för hot¹ skall samtalet avslutas och jourprästen anmäla detta till stiftets samordnare för jourhavande präst.

Förutom att hänvisa konfidenter till samtal i församling kan jourprästen hänvisa till annan hjälpinstans, hjälporganisation eller annan jourtelefon. Hänvisning innebär att jourprästen kan informera om andra möjliga hjälpinstanser t ex genom att förmedla telefonnummer eller en webbadress till konfidenten.

Anonymitet

Vid tjänstgöring som jourhavande präst ska prästen vara anonym. Att vara anonym innebär att inte säga sitt namn. Det innebär också att prästen inte använder alias eller något "andra" namn etc.

---

¹ Hot definieras som det som jourprästen upplever som hotfullt.

Den som ringer till eller på annat sätt tar kontakt med jourhavande präst har rätt att vara anonym. Även om konfidenten väljer att uppge sitt namn så säger/uppger inte jourprästen sitt namn utan förblir anonym. Prästen svarar helt enkelt: ”Vi säger inte våra namn när vi tjänstgör i jouren”.

Anonymiteten är till för bådas frihet. Som enskild präst har man inte frihet att välja hur man vill hantera detta. Bryter man anonymiteten så påverkas andra i jourarbetslaget. Konfidenter hänvisar gärna till detta och säger att andra präster ”minsann har sagt sitt namn”. Diskussion kring detta riskerar att ta fokus från det som samtalet egentligen skall handla om och värdefull samtalstid slöas bort.

Till anonymiteten hör också att prästen inte berättar var prästen bor och arbetar, inte säger sin ålder och inte berättar om sin familjesituation. Prästen svarar inte heller på frågor som gäller journalschemat eller egna och andras tjänstgöring i jouren.

Till anonymiteten hör också att prästen inte på sociala medier talar om att man tjänstgör som jourpräst och på det sättet röjer både anonymiteten och journalschemat.

Tidsramar

Tidsutrymmet för de människor som ringer väldigt ofta till jourhavande präst, kanske varje natt eller till och med flera gånger per natt, måste begränsas. De samtalen skall avslutas inom 10 minuter. Om konfidenten befinner sig i akut kris gäller naturligtvis inte detta. I övrigt bör samtalstiden begränsas till max 30 min. Detta för att så många som möjligt skall ha möjlighet att komma fram. Att samtalen kopplas av SOS Alarm över 112 anger att jouren är till för akuta samtal från människor i kris. Längre samtal är reserverade för självmordssamtal och andra mycket akuta krissamtal. Samtal bör aldrig vara längre än en timme.

Rikttiden för chatt är 30-45 min. Inte heller en chattkonversation bör pågå längre än en timme.

Lojalitet

Det självvårdsrum som är jourhavande prästs är öppet för och tar emot alla oavsett tro och livsåskådning. De självvårdare som tjänstgör i rummet måste med gott omdöme kunna ta emot människor med stor öppenhet och erbjuda ett respektfullt bemötande. Som präst i Svenska kyrkan förutsätts en lojalitet mot kyrkan och dess grundläggande värderingar, ställningstagande och beslut. Detta förhållningssätt gäller också i självvårdsrummet. Som exempel kan nämnas synen på homosexualitet och vigsel av samkönade.

I det självvårdsrum som är jourhavande prästs är det Svenska kyrkans ställningstagande och beslut som ska komma till uttryck, t ex vad gäller synen på homosexualitet och vigsel av samkönade. Detta är ett nödvändigt förhållningssätt i självvårdsrummet och inte en åsiktsfråga.

Ibland händer det att konfident klagar på en annan/andra präst/-er som är med i jouren eller på präster överhuvudtaget. Jourprästen ska inte gå in i någon diskussion utan lyssna och beklaga om någon känt sig dåligt eller nonchalant bemött. Det är viktigt att inte börja kritisera kollegor! Det hjälper inte konfidenten om vi är kritiska mot våra kollegor. Om kritiken är något som gäller jouren och som uppfattas vara av stor vikt för konfidenten att få föra fram så bör konfidenten uppmanas att själv ta kontakt med joursamordnare eller motsvarande i respektive stift. Lämna aldrig ut en kollega! Jourprästen bör också vara uppmärksam på att inte själv bli förförd av en konfidents idealisering!

Jourpasset

Att tjänstgöra som jourpräst är en kvalificerad arbetsuppgift och det förutsätts att jourprästen är på plats enligt det schema som är överenskommet. Prästen loggar in i tid och avslutar inte tjänstgöringen förrän arbetspasset är slut. Om prästen är sjuk eller har sjuka barn och inte kan tjänstgöra ska sjukskrivning eller uttag av en VAB-dag anmälas till arbetsgivaren. Det skall också anmälas till stiftets joursamordnare.

Efter samråd vid nationellt konvent för jourpräster i januari 2015, bearbetad av stiftssamordnarna för jourhavande präst under 2015 har dessa riktlinjer fastställts.

Biskopsmötet har 2016-01-26 tagit del av och bejakar dessa riktlinjer som gäller för det specifika själavårdsrum som är jourhavande prästs.

Att respektera riktlinjerna för tjänsten jourhavande präst

Det är nödvändigt att riktlinjerna efterföljs av alla präster som deltar i jouren.
Lämna/skicka undertecknat dokument till din stiftssamordnare.

Jag har tagit emot informationen och kommer att följa de riktlinjer som fastställts för arbetet i tjänsten jourhavande präst.

.....
Namnunderskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Datum